

GRAFISK © CIRKEL

»Grafisk cirkel« har allerede udsendt en snes smaa-bøger, men de har kun været beregnet for dens 12 medlemmer, og dette er første gang, offentligheden faar noget mere at vide om »cirklen«s virksomhed.

GRAFISK CIRKEL er en mellemting mellem en studiekreds og en bibliofilklub, eller rettere sagt, den er baade-og, for dens medlemmer laver selv bøger, diskuterer dem og beholder saa bøgerne for sig selv. Derfor er denne cirkel saa godt som ukendt uden for den lillebitte kreds af direkte implicerede, tiltrods for at den allerede har en længere række publikationer at opvise.

Kredsen bestaar af en række yngre fagfolk, der har fundet hinanden i fælles interesse for dette og hint inden for bogtrykket, og denne interesse har altsaa vist sig at være saa stor, at de ikke blot nøjes med at give den udløb i diskussioner og bladartikler, men at de ogsaa hver for sig prøver paa at omsætte deres ideer i smaabøger, som de saa i fuldfærdig form forelægger for kredsen.

»Cirklen« har 12 medlemmer, hvoraf hver har forpligtet sig til en gang om aaret at udsende en lille bog, som han selv bekoster. Hvordan den skal se ud, form og indhold, det maa han selv om - men samtidig med, at bogen gaar ud til medlemmerne, udsendes et lille kort med plads til at indføje skriftlig kritik, og dem faar han saa tilbage i udfyldt stand. Saa ifald han enten har ladet sin fantasi løbe løbsk, eller han paa den anden side har vandret for langsomt frem ad den slagne landevej, saa faar han det omgaaende at vide i rene ord fra kollegerne.

Træsnit af Axel Salto til en af de seneste publikationer.

9

og forbi smaa Træer, omgivet af Slyngplanter. Vi vilde følge en Skovbæk og gaa hen over smalle Gangbroer, midt imellem Broene. Bag Træer af de forskellige Former vilde de høje, brune Trængsler med de snarve Vinduer saa vise sig. Et Hjul vilde dreje rundt under det neddytende Vand, og fra Jordens Dyb vilde det tone som et dump Etiko.

Og os, all var, hvor det skulde være - Møllerne med deres tilgredte Vinduer, deres Solum, deres mærkede Tørreløber under Tagrensningene med de gemmelige Tagsten. Skum af Ærefrygt tønder jeg nu ind i Hvalvingernes fugtige Mærke. Her ligger hele Banker af Klude paa det stampede Gulv. Saa snart man stæder Deren op, dræner Stampemø-

llens dumpe Hælvedeslem en i Møde. Man træder ind i et hvalvet Rum, i hvilket kun et graat Demningslys falder ind gennem de dybtliggende Vinduer. Paa den anden Side af Muren drejer et stort Hjul rundt under det indstrømmende Vand. Idet det samtidig drejer Alkolen, der er forsynet med Fremraging som Valsen i en Spilledaase. Herved bringes Stampemøllens skillevis til et hæve og sænke sig og fælde ned i Skotrigene, hvor de søndermaler Kludene. Naar man lægger Haanden paa Hammerens lange Egertens hoveder, mærker man, at de skælver og løver. Tre og tre sammen ligner de Dyr fra Noahs Ark, der roligt dyppe Snuderne i Krybben, sænker sig, hæver sig og Indlever Kludeløderet som fra Tryk til

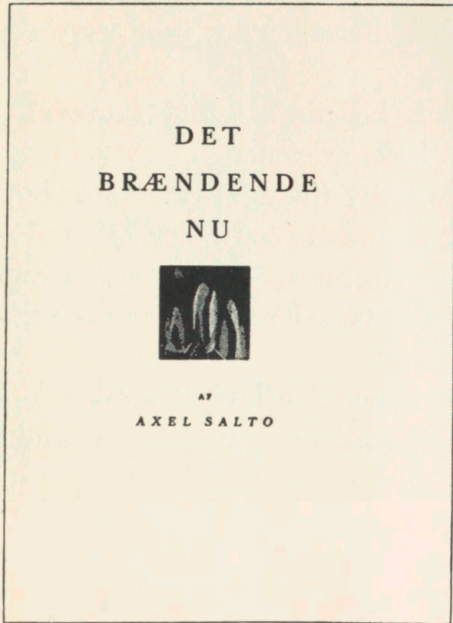
Har med Staldet - Instruktion i Reproduction af det 19. århundrede i Italien og Prenting

Bogside med to-spaltet sats af et Bayer-smit.

Det er altsaa det eneste synlige udbytte, han har af sit ofte maanedlange arbejde med tilrettelæggelse og udførelse af publikationer: en gang kritik. Ellers høster han ingen direkte fordel deraf, bøgerne maa ikke sælges, der maa ikke laves publicity, medlemmerne er anonyme. De laver disse bøger, fordi det nu engang morer dem, og de har slaaet sig sammen, fordi de mener, at det kan de lære noget af.

Hvad er det saa de laver?

Ved at blade igennem denne række smaa bøger faar man for det første et lille indtryk af, hvad det er for strømninger, der i øjeblikket gaar inden for typografien og de grafiske fag.

*Titelblad med træsnit
i sort og graat.*

Venter man at træffe godt med Tschichold og elementær typografi, bliver man skuffet. Grotesk og spændt, asymmetrisk komposition, lille rødt punkt nederst til venstre og sort, lodret linje øverst tilhøjre, det er der ikke noget af. Og mon ikke aarsagen er den, at det har været daglig-kost i de sidste par aar til reklametryksager og smaatryk, det indbyder ikke mere til fyraften-eksperimenter.

Hellerikke er der ret meget med »skriftblandinger« eller pasticherier, romantiske skrifter og indramninger, som man ellers kendte det fra visse moderetninger.

En rolig og sober skriftbehandling gør sig først og fremmest gældende for brødskriftens vedkommende, ingen pjank her, gode gamle gyldne regler overholdt, let læse-

lighed først og fremmest. Man mærker fagmandens respekt for denne side af sagen, her tør man ikke vove sig for langt ud.

Men saa er der titelblad, billedplacering, farvevalg, papir og bind, der er nok at boltre sig med.

En mand har f. eks. gjort det forsøg at sætte sin bog med samme skriftgrad helt igennem fra titelblad til kolo-fon (en køn neutral Cicero Augustea) og har ved hjælp af skydning og sparsom brug af versaler skabt den nødvendige variation.

En anden har til en udgave med dansk og tysk tekst forsøgt en blanding af fraktur og antikva, og opnaaet et smukt resultat.

En rejseberetning er lavet i lommebogs format og trykt med kursiv for at understrege dagbogsformen.

De nye smalle Bayer-antikva'er er i to tilfælde benyttet med bedre held, end man ellers har set det i bogform. I det ene til Vers og i det andet til smal tospaltet sats. Begge tilfælde viser, hvordan disse skrifter kan være yderst brugbare, naar de blot ikke sættes i for lange linjer. Ogsaa til at staa sammen med stregillustrationer viser de sig anvendelige, hvorfor man ogsaa ser den trænge mere og mere igennem i moderne reklametryksager. Dog vil den næppe nogensinde rykke ind mellem de gængse brødskrifter.

En lille stilfuld Bog om Bodoni viser en frisk og ukonventionel anvendelse af et Bodoni-snit bl. a. i et asymmetrisk komponeret titelblad. I et par enkelte tilfælde har man samarbejdet med kunstnere.

Bøgernes indbinding viser i det hele taget en stor mangfoldighed, der er spiralbind og lakeret karton, gammeldags

H. C. Andersen og samfundet.

Der Weber

Et Digt af Heinrich Heine

Med en Illustration
 af billedet af Jørgen Holten og en tegning af Harald Starck
 trykket af Grafisk Cirkel

Bogomslag og titelblad.

glanspapir og omslag af nubret bølgepapir, i et enkelt tilfælde er hele omslaget trykt i sort med navnet i en enkelt linje lysende hvidt frem i diapositiv. Særlig sprælsk har en mand været, der har lavet en mindre bog om Jacob Erbar (trykt paa tykt gulligt, lakeret karton) og for at understrege det mindstensagtige har han ladet bindets forside bestaa af en terazzoagtig komfurplade med cement og smaa sten!

»Grafisk cirkel« er som sagt nogle unge folk, der staar og laver tryksager hele dagen og hver dag, og saa endda har lyst til at benytte fritiden til at eksperimentere videre dermed for deres fornøjelses skyld. Der er vist alligevel mening i at kalde deres fag for bogtrykker *kunst!*

EBBE SADOLIN